

### Novosti / News

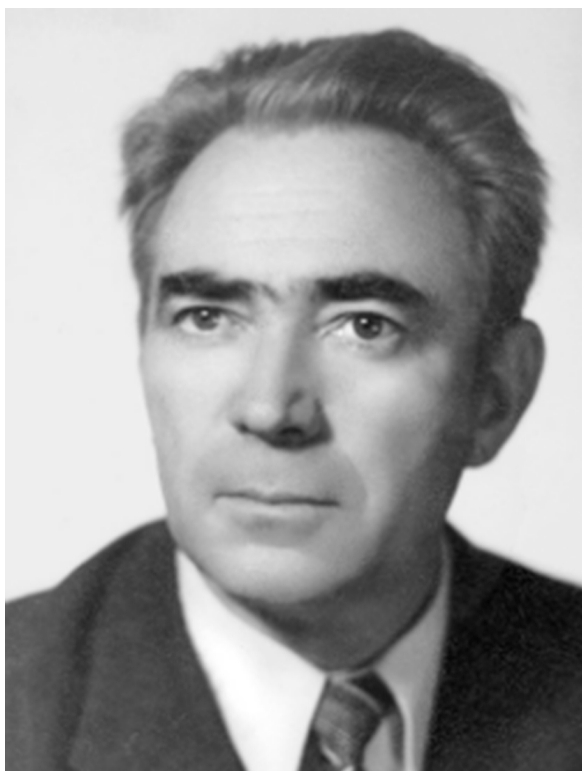
#### **Professor emeritus Ljudevit Ilijanić – počasni je član Hrvatskog botaničkog društva**

*Professor Emeritus Ljudevit Ilijanić – honorary member of the Croatian Botanical Society*

Na godišnjoj skupštini Hrvatskog botaničkog društva održanoj 15. prosinca 2016., članstvo Društva aklamacijom je profesora Ljudevita Ilijanića izabralo svojim počasnim članom u znak priznanja za dugogodišnji znanstveni i nastavni rad iz botanike, za doprinos i utjecaj koji je imao u osnaživanju botaničke znanosti u Hrvatskoj, njezinom prepoznavanju u zemlji i svijetu te sudjelovanju u radu i ostvarivanju ciljeva Hrvatskog botaničkog društva.

Ljudevit Ilijanić rođen je 27. rujna 1928. u Slapnom kraj Ozlja (Karlovačka županija), gdje je završio osnovno obrazovanje. Realnu gimnaziju završio je u Karlovcu 1947., a studij biologije 1952. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (PMF) Sveučilišta u Zagrebu temom "Istraživanje flore Ozlja i okolice". Nakon stjecanja diplome, natječe

se i dobija mjesto asistenta u Botaničkom zavodu PMF-a 1953. godine. Cijeli radni vijek proveo je u toj instituciji gdje je od 1963. bio docent, od 1969. izvanredni i od 1974. do umirovljenja 1993. redoviti profesor. Na istom fakultetu 1960. doktorirao je tezom "Ekološko-fitocenološka istraživanja nizinskih livada Hrvatske". Nakon toga proveo je godinu na poslijedoktorskom usavršavanju kod Josiasa Braun-Blanqueta (1884. – 1980.) u Station Internationale de Géobotanique Méditerranéenne et Alpine (SIGMA) u Montpellieru (Francuska). Osim specijalizacije u Francuskoj, u nekoliko navrata boravio je na studijskim usavršavanjima u Češkoj, Slovačkoj, Poljskoj, Rusiji, Švicarskoj i Njemačkoj, upoznavajući tamošnje geobotaničare, njihove metode ekoloških istraživanja i vegetaciju tih zemalja.



**Slika 1.** Professor emeritus Ljudevit Ilijanić (Izvor Hrvatska enciklopedija, LZMK, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27076>).

Predavao je više kolegija na dodiplomskim i poslijediplomskim studijima, uglavnom iz ekologije biljaka i geobotanike, a postavio je i organizirao ekološki praktikum. Dužnost pročelnika Biološkoga odjela PMF-a obavljao je u razdoblju 1970. – 1971., a prodekana PMF-a u akademskim godinama 1974. – 1975. i 1975. – 1976. te predstojnika Botaničkoga zavoda 1987. – 1989.

Profesor Ilijanić je u ulozi nastavnika i pedagoga posebno zaslužan u stvaranju nastavnih planova i programa za prve studente ekologije na Sveučilištu u Zagrebu. Svoj entuzijazam za botaniku prenosio je na svoje studente. Bio je mentor u izradi mnogih diplomskih i magistarskih radova te doktorskih disertacija. Podigao je mnoge generacije biologa koji su uspješni nastavnici u osnovnim i srednjim školama te ugledni istraživači i profesori na domaćim i inozemnim akademskim institucijama. Autor je skripata iz geobotanike i ekologije bilja.

Područja njegova znanstvenoga rada su geobotanika, poglavito sinekološka i biljnogeografska istraživanja, dinamika i sukcesija vegetacije te autekološka i floristička istraživanja. U sinekološkim istraživanjima nizinskih livada sjeverne Hrvatske utvrdio je mikroklimu, vodni režim staništa i reakciju tla, a istraživao je, također, i mikroklimu travnjačke vegetacije na Čepić polju i oko Linskoga zaljeva. Proučavao je i sintaksonomske odnose travnjačke,

močvarne, cretne i halofilne vegetacije te je sam ili sa suradnicima opisao nove sintaksone (svezu *Trifolion pallidi* Ilijanić 1969, nekoliko asocijacija npr. *Serratulo-Plantaginetum altissimae* Ilijanić 1967, *Ventenato-Trifolietum pallidi* Ilijanić 1967, *Limonietum anfracti* Ilijanić et S. Hećimović 1982 i dr., te više subasocijacija).

Istražujući biljnogeografsku raščlanjenost Hrvatske, poglavito područja u kojima je klimazonalna vegetacija uništena, utvrdio je kako postoji paralelizam između prirodne klimazonalne i antropogene vegetacije, što su kasnije potvrdili i drugi naši geobotaničari. Zbog teškoća oko biljnogeografskoga razgraničavanja ukazao je na potrebu osnivanja i proučavanja trajnih ploha za nesmetani razvitak vegetacije bez čovjekova utjecaja sve do konačnoga stadija, vegetacijskoga klimaksa. Objavio je i veći broj florističkih priloga o novim ili prvim nalazima različitih samoniklih i stranih biljaka u Hrvatskoj.

S poznatim pedologom i ekologom Mihovilom Gračaninom (1901. – 1981.) i drugim suradnicima, bavio se autekološkim istraživanjima, i to vodnim režimom različitih drvenastih i zeljastih biljaka na staništima u zapadnoj Hrvatskoj, fenološkim značajkama glavnih vrsta drveća i grmlja na Medvednici te utjecajem onečišćenosti zraka na kiselost kore drveća u Zagrebu i Sisku. S Mihovilom Gračaninom objavio je u izdanju Školske knjige Zagreb (serija Moderna biologija) prvi udžbenik biljne ekologije u nas *Uvod u ekologiju bilja* (1977.). Rezultate istraživanja objavio je u brojnim inozemnim i domaćim znanstvenim časopisima *Acta Botanica Croatica*, *Biološki glasnik*, *Angewandte Pflanzensoziologie*, *Ekologija*, *Mitteilungen der Ostalpin-dinarische Gesellschaft für Vegetationskunde*, *Senjski zbornik*, *Canadian Journal of Botany*, *Vegetatio*, *Berichte der Deutschen botanischen Gesellschaft*, *Acta botanica Academiae scientiarum Hungaricae*, *Acta carsologica*, *Studia geobotanica*, *Veröffentlichungen des Geobotanischen Institutes ETH*, *Glasnik Republičkog zavoda za zaštitu prirode i Prirodnjačkog muzeja u Titogradu*, *Münstersche geographische Arbeiten*, *Bios*, *Razprave SAZU* i *Natura Croatica*. Popis radova prema kategorijama prikazan je u radovima Marković (1993) te Regula i Regula (2000).

Osim znanstvenih radova, stručnih eseja i knjiga, pisanje recenzija knjiga predstavlja značajan doprinos profesora Ilijanića. Napisao je i veći broj prikaza knjiga u časopisima *Acta Botanica Croatica* i *Periodicum biologorum* te oko 40 popularnih članaka u *Prirodi*. Uredništvo *Prirode* je profesoru Ilijaniću, a povodom tiskanja 800. broja časopisa (1911. – 1994.), dodijelilo priznanje za doprinos popularizaciji znanosti.



**Slika 3.** Prof. Lj. Ilijanić na terenu 2009. godine (Foto: J. Topić).

Autor je više od 250 botaničkih članaka u *Općoj enciklopediji*, *Šumarskoj enciklopediji*, *Hrvatskom općem leksikonu* i *Hrvatskoj enciklopediji* Hrvatskog leksikografskog zavoda. Sudjelovao je u proizvodnji triju nastavnih filmova za školsku televiziju.

Bio je glavni urednik časopisa *Acta Botanica Croatica* (1969. – 1992.) koji, zahvaljujući ponajprije njegovu zalaganju, zauzima ugledno mjesto među sličnim časopisima u zemlji i svijetu te je glavni prijenosnik botaničkih informacija iz Hrvatske u svijet. I u razdoblju nakon umirovljenja, profesor Ilijanić obavljao je dužnost člana uredničkih odbora geobotaničkih časopisa *Studia Geobotanica*, *Braun-Blanquetia* i *Phytocoenologia*, dok još danas obavlja istu dužnost u časopisima *Acta Botanica Croatica* i *Natura Croatica*. Sudjelovao je u realizaciji projekata *Flora Croatica*, *Index Florae Croaticae* (2000.), *Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske* (2004.), izradi *Priručnika za inventarizaciju, kartiranje i praćenje stanja staništa* (2006.) i dr.

Svojom aktivnošću profesor Ilijanić ističe se i kao član nekoliko međunarodnih (*The International Association for Vegetation Science – IAVS* te *Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology –*

*EADSV*) i domaćih znanstvenih ili strukovnih udruga kao što su *Hrvatsko prirodoslovno društvo*, *Hrvatsko ekološko društvo*, *Hrvatsko biološko društvo* i *Hrvatsko botaničko društvo*. U tim je udrugama obavljao i različite odgovorne dužnosti. Inače, za svoj rad profesor Ilijanić dobio je više javnih priznanja. Hrvatsko biološko društvo izabralo ga je 1982. godine svojim počasnim članom u znak priznanja za dugogodišnji znanstveni i nastavni rad iz botanike. Godine 1985., u povodu stote obljetnice svoga rada i djelovanja Hrvatsko prirodoslovno društvo dodjeljuje mu priznanje za zasluge i doprinos ostvarivanju ciljeva društva. Hrvatsko ekološko društvo u povodu desete obljetnice društva dodjeljuje 1987. godine profesoru Ilijaniću priznanje za doprinos u radu, i dr. Naposljetku, Senat Sveučilišta u Zagrebu Odlukom od 11. srpnja 2000., dodijelilo je Lj. Ilijaniću za osobite zasluge zvanje *professor emeritus*.

Za cjelokupan doprinos profesora Ilijanića hrvatskoj botaničkoj znanosti te podršku radu i ciljevima Hrvatskog botaničkog društva, članovi Društva izražavaju mu svoju duboku zahvalnost. Ovom prigodom želimo mu dobro zdravlje te još mnogo godina uspješnog znanstvenog djelovanja na dobrobit hrvatske botanike.

**Nenad Jasprica** (Sveučilište u Dubrovniku, Institut za more i priobalje, pp. 83, HR-20000 Dubrovnik; [nenad.jasprica@unidu.hr](mailto:nenad.jasprica@unidu.hr))

**Literatura:**

- **Marković, Lj. (1993):** Prof . dr. Ljudevit Ilijanić (Prigodom 65. godišnjice života). Acta Botanica Croatica 52: 155-166.
- **Marković, Lj. (2005):** Ilijanić, Ljudevit. Hrvatski biografski leksikon (izdanje 1983. – 2013.). Leksikografski zavod Miroslav Krleža (2009. – 2016) (dostupno na <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=8385>; pristupljeno 14.siječnja 2017.).
- **Regula, I., Regula, Lj. (2000):** Professor Ljudevit Ilijanić D. Sc. on the occasion of his seventieth birthday. Acta Botanica Croatica 59: 1-3.
- **Regula-Bevilacqua, Lj. (1994):** Hrvatski prirodoslovci. Prof. dr. Ljudevit Ilijanić (u povodu 65. obljetnice života). Priroda 84 (801/802): 50-51.